

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Nysie

Wydział Nauk Medycznych

Opis modułu kształcenia

Nazwa modułu (przedmiotu)			Podstawy pielęgniarstwa				Kod przedmiotu	C.-PPiel	
Kierunek studiów			Pielęgniarstwo						
Profil kształcenia			praktyczny						
Poziom studiów			Pierwszego stopnia						
Specjalność									
Forma studiów			stacjonarny						
Semestr studiów			I						
Tryb zaliczenia przedmiotu			Zaliczenie		Liczba punktów ECTS				Sposób ustalania oceny z przedmiotu
Formy zajęć i inne		Liczba godzin zajęć w semestrze		Całkowita	7,75	Zajęcia kontaktowe	6,75	Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym	
		Całkowita	Zajęcia kontaktowe	Sposoby weryfikacji efektów uczenia się w ramach form zajęć					Waga w %
Wykład		45	35	Zaliczenie - sprawdzian pisemny – test wielokrotnego wyboru (<i>Multiple Choice Questions</i> , MCQ), wielokrotnej odpowiedzi (<i>Multiple Response Questions</i> , MRQ), wyboru Tak/Nie, dopasowania odpowiedzi					40%
Ćwiczenia		130	100	Zaliczenie - obserwacja, checklista, sprawdzian praktyczny - egzamin miniOSCE					30%
Zajęcia praktyczne		50	40	Zaliczenie - sprawdzian praktyczny					20%
Praca własna studenta		30	0	Zaliczenie - praca pisemna – projekt planu opieki/pielęgniarskich wskazań na podstawie analizy indywidualnego przypadku (<i>case study</i>) wraz z przeglądem piśmiennictwa					10%
Razem:		255	175					Razem	100%
Kategoria efektów	Lp.	Efekty uczenia się dla modułu (przedmiotu)						Efekty kierunkowe	Formy zajęć
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:									
Wiedza	1.	uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarstwiej i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa;						C.W1	wykład
	2.	pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia oraz rolę pacjenta w realizacji opieki pielęgniarstwiej;						C.W2	wykład
	3.	definicję zawodu pielęgniarstwiej według Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (ICN),funkcje i zadania zawodowe pielęgniarstwiej według Światowej Organizacji Zdrowia (<i>World Health Organization</i> , WHO);						C.W3	wykład
	4.	proces pielęgnowania (definicję, etapy, zasady) oraz metody organizacji pracy, w tym w ramach podstawowej opieki pielęgniarstwiej (<i>primary nursing</i>), jej istotę i odrębności, z uwzględnieniem ich wpływu na jakość opieki pielęgniarstwiej i rozwój praktyki pielęgniarstwiej;						C.W4	wykład
	5.	klasyfikacje praktyki pielęgniarstwiej (Międzynarodowa Klasyfikacja Praktyki Pielęgniarskiej <i>International Classification for Nursing Practice</i> , ICNP, oraz Międzynarodowa Klasyfikacja Diagnoz Pielęgniarskich według NANDA <i>NANDA's International Nursing Diagnoses</i> , <i>North American Nursing Diagnosis Association</i> , NANDA);						C.W5	wykład
	6.	istotę opieki pielęgniarstwiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman);						C.W6	wykład
	7.	istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarstwiej w ramach świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych zgodnie z obowiązującymi wytycznymi;						C.W7	wykład
	8.	zasady udzielania pomocy w stanach zagrożenia zdrowotnego;						C.W12	wykład
	9.	problematykę zrównoważonego rozwoju, w tym Gospodarki o Obiegu Zamkniętym.						PZR.W1	wykład
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:									
Umiejętności	1.	posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego;						A.U1	ćwiczenia zajęcia praktyczne
	2.	identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się w sytuacjach trudnych, wykazywać umiejętność aktywnego słuchania oraz tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu interprofesjonalnego;						B.U5	zajęcia praktyczne
	3.	wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w praktyce pielęgniarstwiej;						B.U6	zajęcia praktyczne

4.	stosować przepisy prawa dotyczące realizacji praktyki zawodowej pielęgniarstwa oraz praw pacjenta i zasad bezpieczeństwa;	B.U14	zajęcia praktyczne
5.	rozpoznawać potrzeby pacjentów, ich rodzin lub opiekunów w zakresie odrębności kulturowych i religijnych oraz podejmować interwencje zgodne z zasadami etyki zawodowej pielęgniarstwa;	B.U19	zajęcia praktyczne, praca własna studenta
6.	identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej;	B.U21	zajęcia praktyczne
7.	stosować zasady prawidłowej i efektywnej komunikacji z członkami zespołu interprofesjonalnego;	B.U23	zajęcia praktyczne
8.	stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem;	C.U1	zajęcia praktyczne, praca własna studenta
9.	gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania fizykalnego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki dla potrzeb diagnozy pielęgniarstwa;	C.U2	zajęcia praktyczne, praca własna studenta
10.	ustalać plan opieki pielęgniarstwa oraz realizować go wspólnie z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	C.U3	zajęcia praktyczne, praca własna studenta
11.	monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia;	C.U4	zajęcia praktyczne, praca własna studenta
12.	Dokonywać wstępnej, bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta (stan, problemy, potrzeby) i ewaluacji podejmowanych interwencji pielęgniarstwa;	C.U5	zajęcia praktyczne, praca własna studenta
13.	wykonywać procedurę higienicznego mycia i dezynfekcji rąk, zakładać i zdejmować rękawice medyczne jednorazowego użycia, zakładać odzież operacyjną, stosować zasady aseptyki i antyseptyki, postępować z odpadami medycznymi oraz stosować środki ochrony indywidualnej i procedurę poekspozycyjną;	C.U7	ćwiczenia zajęcia praktyczne
14.	wykonywać u pacjenta w różnym wieku pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu lub długości ciała, obwodów: głowy, klatki piersiowej, talii, wskaźnika masy ciała (Body Mass Index, BMI), wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: stosunek obwodu talii do obwodu bioder (Waist Hip Ratio, WHR), stosunek obwodu talii do wzrostu (Waist to Height Ratio, WHtR), grubości fałdów skórno-tłuszczowych, obwodów brzucha i kończyn) oraz interpretować ich wyniki;	C.U10	ćwiczenia zajęcia praktyczne, praca własna studenta
15.	stosować zabiegi przeciwzapalne;	C.U13	ćwiczenia zajęcia praktyczne
16.	dobierać i stosować dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik do żołądka lub przetokę odżywczą);	C.U23	ćwiczenia zajęcia praktyczne
17.	przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik, metod i sprzętu, z zastosowaniem zasad bezpieczeństwa pacjenta i swojego;	C.U24	ćwiczenia zajęcia praktyczne
18.	wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia bierne i czynne;	C.U28	ćwiczenia zajęcia praktyczne
19.	wykonywać zabiegi higieniczne u dziecka i dorosłego, pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze;	C.U29	ćwiczenia zajęcia praktyczne
20.	oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne;	C.U30	ćwiczenia zajęcia praktyczne, praca własna studenta
21.	wykonywać zabiegi doodbytnicze;	C.U31	ćwiczenia

				zajęcia praktyczne
	22.	zakładać zgłębnik do żołądka, monitorować jego położenie i drożność, usuwać go oraz wymienić PEG (niskoprofilową gastrostomię balonową);	C.U34	ćwiczenia zajęcia praktyczne
	23.	dobierać rodzaj i technikę zakładania bandaży i innych materiałów opatrunkowych oraz je stosować;	C.U36	ćwiczenia zajęcia praktyczne
	24.	przewodzić dokumentację medyczną, w tym w postaci elektronicznej, oraz posługiwać się nią i zabezpieczać zgodnie z przepisami prawa;	C.U40	zajęcia praktyczne
	25.	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia;	C.U41	ćwiczenia, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	26.	doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu;	C.U42	ćwiczenia, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	27.	doraźnie tamować krwawienia i krwotoki;	C.U43	ćwiczenia, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	28.	uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia;	C.U53	zajęcia praktyczne, praca własna studenta
	29.	przeprowadzić badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki;	C.U64	zajęcia praktyczne, praca własna studenta
	30.	wykonywać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku, interpretować składowe prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca, rozpoznawać zaburzenia zagrażające zdrowiu i życiu;	C.U70	ćwiczenia zajęcia praktyczne, praca własna studenta
	31.	stosować zasady zapobiegania zakażeniom związanym z opieką zdrowotną i zwalczania ich;	C.U72	ćwiczenia zajęcia praktyczne
	32.	posługiwać się dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz ochrony danych osobowych;	C.U76	zajęcia praktyczne, praca własna studenta
W zakresie kompetencji społecznych absolwent:				
Kompetencje społeczne	1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowaniem godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywaniem zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;	K.S1	wykład, ćwiczenia, zajęcia praktyczne
	2.	przestrzegania praw pacjenta;	K.S2	wykład, ćwiczenia, zajęcia praktyczne
	3.	samodzielnego i rzetelnego wykonuje zawodu, zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	K.S3	wykład, ćwiczenia, zajęcia praktyczne
	4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	K.S4	wykład, ćwiczenia, zajęcia praktyczne
	5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	K.S5	wykład, ćwiczenia, zajęcia praktyczne

	6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	K.S6	wykład, ćwiczenia, zajęcia praktyczne
	7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	K.S7	wykład, ćwiczenia, zajęcia praktyczne

Forma zajęć	Metody dydaktyczne
Wykład	Wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych, wykład problemowy.
Tematyka zajęć	
<p>Wprowadzenie do przedmiotu.</p> <p>Wprowadzenie do pielęgniarstwa i jego roli w systemie ochrony zdrowia.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Historia pielęgniarstwa. – Rola pielęgniarki w systemie opieki zdrowotnej. – Zawód pielęgniarki w kontekście zmian społecznych i zawodowych. <p>Pielęgniarstwo a transformacje systemu opieki zdrowotnej.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa. – Zmiany w strukturach opieki pielęgniarskiej. – Profesjonalizacja zawodu pielęgniarki. <p>Definicje pielęgniarstwa i jego funkcje.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pojęcie pielęgnowania, wspierania, pomagania i towarzyszenia. – Rola pacjenta w procesie pielęgnowania. <p>Definicja zawodu pielęgniarki.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Definicja zawodu pielęgniarki według Międzynarodowej Rad Pielęgniarek (ICN). – Funkcje i zadania pielęgniarki w kontekście Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). <p>Proces pielęgnowania – definicja, etapy i zasady.</p> <p>Etapy procesu pielęgnowania: ocena, diagnoza, planowanie, realizacja, ewaluacja.</p> <p>Metody organizacji pracy pielęgniarskiej – przegląd modeli i ich zastosowanie w praktyce.</p> <p>Primary Nursing – podstawy, cele i znaczenie dla jakości opieki.</p> <p>Międzynarodowe klasyfikacje w pielęgniarstwie - wprowadzenie i znaczenie dla praktyki.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Międzynarodowa Klasyfikacja Praktyki Pielęgniarskiej (ICNP). – Międzynarodowa Klasyfikacja Diagnoz Pielęgniarskich (NANDA). <p>Teorie pielęgniarstwa. Wybrane założenia teorii pielęgniarstwa a praktyka pielęgniarska:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Model teoretyczny pielęgniarstwa Florence Nightingale. – Model teoretyczny pielęgniarstwa Virginii Henderson. – Model teoretyczny pielęgniarstwa Dorothea Orem. – Model teoretyczny pielęgniarstwa Callisty Roy. – Model teoretyczny pielęgniarstwa Betty Neuman. <p>Podstawowe czynności pielęgniarskie w różnych dziedzinach opieki.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Czynności zapobiegawcze, diagnostyczne, lecznicze, rehabilitacyjne. – Zasady, technika i bezpieczeństwo wykonywania czynności. <p>Udział pielęgniarki w diagnostyce pacjenta.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pobieranie materiałów do badań diagnostycznych. – Procedury przygotowania pacjenta do badań diagnostycznych. – Wykonywanie badań diagnostycznych. – Asystowanie pielęgniarki przy badaniach diagnostycznych. <p>Problematyka zrównoważonego rozwoju w medycynie. Gospodarka w Obiegu Zamkniętym.</p> <p>Pomoc pielęgniarska w stanach nagłych i zagrożenia życia.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozpoznanie stanu zagrożenia życia. – Zasady udzielania pomocy w stanach zagrożenia zdrowotnego. – Etyczne i prawne aspekty udzielania pomocy. 	

Forma zajęć	Metody dydaktyczne
Ćwiczenia	Metoda problemowa – symulacja medyczna NW, ćwiczenia praktyczne
Tematyka zajęć	
<p>Wprowadzenie. Zapoznanie ze specyfiką i ergonomią pracy, organizacją zajęć i z regulaminem Monoprofilowego Centrum Symulacji Medycznej.</p> <p>Podstawowe czynności zapobiegające rozprzestrzenianiu się zakażeń. Stosowanie środków ochrony indywidualnej. Higieniczne mycie rąk. Higieniczna dezynfekcja rąk. Zakładanie i zdejmowanie niejałowych rękawiczek. Zakładanie i zdejmowanie jałowych rękawiczek. Dekontaminacja płynów zakaźnych. Segregacja odpadów komunalnych i medycznych. Zastosowanie procedury poekspozycyjnej.</p> <p>Działania pielęgniarskie w zakresie higieny osobistej i otoczenia pacjenta z uwzględnieniem jego komfortu i wygody. Zabiegi higieniczne ciała: kąpiel w wannie, kąpiel pod natryskiem oraz mycie ciała pacjenta w łóżku. Mycie włosów, toaleta jamy ustnej, pielęgnacja paznokci, golenie pacjenta. Zmiana pieluchomajtek. Higiena otoczenia pacjenta: prześcielenie pustego łóżka, prześcielenie łóżka pacjentowi leżącemu, zmiana bielizny pościelowej pacjentowi leżącemu, zmiana bielizny osobistej pacjentowi leżącemu. Nacieranie i oklepywanie klatki piersiowej pacjenta. Podanie pacjentowi kaczki. Podania pacjentowi basenu.</p> <p>Odleżyny. Działania pielęgniarskie w zakresie profilaktyki odleżyn: ocena ryzyka powstania odleżyny, zastosowanie sprzętu p/odleżynowego i udogodnień, dokumentacja pacjenta zagrożonego wystąpieniem odleżyny.</p> <p>Bezpieczne przemieszczanie pacjenta. Metody, techniki, sprzęt oraz zasady bezpieczeństwa pacjenta i swojego. Pomaganie pacjentowi przy wstawaniu i pionizacji. Przemieszczanie/ przenoszenie pacjenta w łóżku za pomocą sprzętu i bez użycia sprzętu. Przemieszczanie/ przenoszenie pacjenta poza łóżko za pomocą sprzętu i bez użycia sprzętu.</p> <p>Pozycje ułożeniowe pacjenta. Rodzaje pozycji ułożeniowych Zastosowanie udogodnień stabilizujących pozycje ułożeniowe.</p> <p>Zastosowanie opatrunków. Rodzaj materiałów opatrunkowych. Bandażowanie - rodzaje bandaży, techniki bandażowania. Alternatywne metody bandażowania. Unieruchomienie kończyny górnej opatrunkiem Dessaulta. Bandażowanie kończyny górnej, dolnej, klatki piersiowej, brzucha, głowy.</p> <p>Zabiegi przeciwzapalne. Zabiegi zimne (suche i wilgotne). Zabiegi ciepłe (suche i wilgotne). Bańki lecznicze.</p> <p>Pomiar i ocena parametrów funkcji organizmu i ich interpretacja. Pomiary podstawowych funkcji życiowych. Pomiar: temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, saturacji. Pomiar ośrodkowego ciśnienia żylnego. Pomiar szczytowego przepływu wydechowego (PEF). Pomiary antropometryczne. Pomiar: masy ciała, wzrostu, wskaźnika masy ciała (Body Mass Index, BMI), wskaźnika talia-wysokość (WHtR). Obliczanie wskaźnika talia-biodro (WHR).</p> <p>Wykonywanie badania EKG z zapisem, podstawowa analiza zapisu EKG, rozpoznawanie rytmu zatokowego.</p> <p>Odżywianie i karmienie pacjenta. Założenie zgłębnika do żołądka. Karmienie pacjenta przez zgłębnik nosowo-żołądkowy. Karmienie pacjenta przez gastrostomię Karmienie pacjenta przez mikrojejunostomię Usunięcie zgłębnika nosowo-żołądkowego.</p> <p>Zabiegi dorektalne. Wybrane metody wspomagania wydalania kału i gazów. Lewatywa Wlewka doodbytnicza przeczyszczająca. Kroplowy wlew doodbytniczy przeczyszczający.</p>	

Założenie suchej rurki doodbytniczej.
System do kontrolowanej zbiórki stolca
Oczyszczanie przewodu pokarmowego preparatem osmotycznym.

Udzielanie pierwszej pomocy.
Algorytm resuscytacji – Basic Life Support u dorosłych i u dzieci.
Doraźne unieruchamianie złamań kości, zwichnięć i skręceń oraz przygotowywanie pacjenta do transportu.
Doraźne tamowanie krwawień i krwotoków.
Sytuacje szczególne w pierwszej pomocy – postępowanie.

Zajęcia praktyczne	Symulacja medyczna - 10 godz. WW	Metoda problemowa – symulacja medyczna, ćwiczenia praktyczne
	Zajęcia w warunkach naturalnych - 30 godz.	Metoda sytuacyjna
Tematyka zajęć		
<p>Wprowadzenie do zajęć. Zapoznanie z organizacją i realizacją zajęć.</p> <p>Zapoznanie ze specyfiką i ergonomią pracy oraz przepisami BHP w oddziale szpitalnym. Poznanie specyfiki pracy oraz zadań poszczególnych członków zespołu interprofesjonalnego sprawującego opiekę nad pacjentem.</p> <p>Przyjęcie chorego do szpitala. Przyjęcie chorego do oddziału.</p> <p>Próba samodzielnego zbierania informacji o stanie zdrowia pacjenta oraz rozpoznawania problemów zdrowotnych chorego.</p> <p>Planowanie i realizacja działań opiekuńczo-pielęgnacyjnych z uwzględnieniem stopnia samodzielności pacjenta.</p> <p>Zapewnienie choremu warunków prawidłowego oddychania, odżywiania, wydalania, bezpieczeństwa, wygody, higieny osobistej i otoczenia, ruchu oraz wypoczynku.</p> <p>Prowadzenie profilaktyki przeciwoodleżynowej z wykorzystaniem udogodnień oraz narzędzi do oceny ryzyka rozwoju odleżyn.</p> <p>Zapewnienie pacjentowi bezpiecznych form przemieszczania się w obrębie oddziału w zależności od stopnia samodzielności i dostępnego sprzętu pomocniczego.</p> <p>Dokumentowanie sytuacji zdrowotnej pacjenta.</p> <p>SYMULACJA MEDYCZNA: Opieka pielęgniarska nad pacjentem długotrwale unieruchomionym. Opieka pielęgniarska nad pacjentem zagrożonym rozwojem odleżyn.</p>		

Forma zajęć	Metody dydaktyczne
Praca własna studenta	Metoda sytuacyjna, ćwiczenia praktyczne: projekt planu opieki/ wskazówek pielęgniarskich na podstawie analizy indywidualnego przypadku (<i>case study</i>), analiza dowodów naukowych w artykułach naukowych i analiza wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej w oparciu o przegląd piśmiennictwa
Tematyka zajęć	
<p>Temat 1: „Ocena stanu zdrowia pacjenta – identyfikacja problemów i potrzeb bio-psycho-społecznych oraz wstępne planowanie opieki – studium przypadku z przeglądem literatury. Zakres: przedstawienie przypadku pacjenta (wywiad z pacjentem, badanie fizykalne), plan opieki wraz z opisem zaplanowanych interwencji pielęgniarskich i porównanie z aktualnymi standardami opieki nad pacjentem z wybranym schorzeniem.</p> <p>Temat 2: Zasady działania EKG, rozmieszczenie elektrod i znaczenie odprowadzeń, analiza podstawowych załamków i odstępów w zapisie EKG w praktyce pielęgniarskiej – studium przypadku zapisu EKG wybranego pacjenta.</p> <p>Temat 3: Rodzaje skal w profilaktyce przeciwoodleżynowej, ich zastosowanie i interpretacja wraz z propozycją interwencji pielęgniarskich – studium przypadku z przeglądem literatury.</p>	

Literatura podstawowa:

1.	Zarzycka D., Ślusarska B.: Podstawy pielęgniarstwa. Tom 1. Założenia koncepcyjno-empiryczne opieki pielęgniarskiej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017.
2.	Ślusarska B., Zarzycka D, Majda A. (red.): Podstawy pielęgniarstwa. Tom 2. Wybrane umiejętności i procedury opieki pielęgniarskiej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017.
3.	Hebel K., Steliga A., Lewandowska K.: Procedury i checklisty w praktyce symulacji medycznej Kompetencje pielęgniarskie. Tom 1. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2024.
4.	Steliga A., Grochulska A., Hebel K.: Procedury i checklisty w praktyce symulacji medycznej. Kompetencje pielęgniarskie. Tom 2. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2025.

Literatura uzupełniająca:

1.	Ślusarska B., Zarzycka D, Majda A.: Umiejętności pielęgniarskie katalog check-list: materiały ćwiczeniowe z podstaw pielęgniarstwa. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017.
2.	Jaciubek M. (red.): Podstawowe procedury pielęgniarskie. EDRA Urban&Partner, Wrocław 2021.
3.	Płaszewska-Żywko L., Kózka M. (red.): Diagnostyka i interwencje w praktyce pielęgniarskiej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021.
4.	Aehlert B. (Red.): EKG: Łatwo zrozumieć. Elsevier Urban&Partner, Wrocław, 2012.
5.	Jahn M., Lowe F. (Red.): EKG w medycynie ratunkowej i pomocy doraźnej. EDRA Urban&Partner, Wrocław, 2021.
6.	CZASOPISMA: Pielęgniarstwo XXI wieku, Pielęgniarstwo Polskie, Problemy Pielęgniarstwa, Magazyn Pielęgniarki i Położnej. Kilańska D. (red.): Analiza Przypadków. Pielęgniarstwo i Położnictwo (ISSN:2391-9515; kwartalnik). Wydawnictwo Lekarskie PZWL.